

Այս էր իմ վիճակս, երբոր նոյն օր, արեւուն մարը մտած ժամանակը, կայ նստայ այս քարին վրայ, ուր դուն իմա նստած ես, և իմ տխուր վիճակս վրայ կը խորհէի, երբոր սա վարի անկին (չիթ) ծայրը զգած երկու կամ սմանիս (շալըն) ծաւերուն մօտ, երբ ծաղկահասակ ամուսին տեսայ, որ

նապատ արտադրանք մեջ քաղաքա-
կրթական լաբորանտի մեր դա-
տարարների անհոգութիւնը ապագայ
սերունդներն առ զգոհութիւնը ի-
րաւամբ պիտի դրոշմէ, և պատմու-
թեան մէջ նախատանայ տիտղոս մը
պիտի ըլլայ մեզի: Դ

ԲՆԱԿԱՆԻՍՈՒՄ

Կայսերական հրամանաւ
Կայսերական անգամ Սալիս պէ-
նիքներն երկրորդ կարգի առաջին աս-
տիճանի պաշտօնատար անուանեցաւ:
Պայազկոյի նախկին տեղակալ Փէր-
թէվ Էֆէնտին Օսմանեան արշիպեղա-
գոսի կղզիներուն հարկաժողով անուա-
նեցաւ:

Գարձեալ ամսոյ 13 ին
Կայսերական պալատին բժիշկներէն
Սէֆէմէտ Էֆէնտին՝ օգոստոսի 1-ին
ինքնակալին բժշկապետ անուանեցաւ,
և այս առթիւ առաջին կարգի պաշ-
տօնատարի աստիճան ընկալաւ:

Գարձեալ ամսոյ 15 ին
Պօլսի տեղակալ Հաֆէի փաշան
Իշիկ տեղակալ անուանեցաւ:

Կայսերական պալատին արտապետ
Կուսուք Օ. իս պէյը՝ Բիւսթէնտիլի
տեղակալ անուանեցաւ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՏԱՔԻՆ: Կայսր 11 ին Ս. Թա-
գուհին Սթիվիտի նաւահանգստին
մէջ պատրաստուած նաւախուժմը աչ-
քէ անցուց: Եւս նաւախուժմը 26
նաւէ կը բաղկանայ, որոց մեծագոյն
մասը շոգենաւ են, և ամենը մէկէն
43607 թոնայ կը կշռեն: Սէյը 10273
հոգի և 1076 թոնգանթ կայ, մեքե-
նաները 9620 ձիու զօրութիւն ունին:

Եւս նաւախուժքին այցելութեան
նը ներկայ էին Ս. Իւրթէնպէրի գեղա-
սը, Օլիպի (Ուլսիյ) մեծ գրտահին,
Կամուրի գեղաւոր, Եֆէնտիլի իշխանը,
Փարիզի կոմսը, տէրութեան պաշտօն-
եաները, լորտերուն և հասարակաց
խորհրդարաններուն անդամները, Լէ-
պէթ իշխանը, Թագաւորական ըն-
տանիքը, օտար տէրութեանց գե-
պանները, լրացող մարտիկները և
տէրութեան բոլոր երեւելիները:

Օգոստոս 5 ին լորտերուն խոր-
հրդարանին մէջ Բանդիքարտ մարքիզը
ծանոց, թէ հետեւեալ երկուշաբթի
օրը կառավարութեան ուղարկութիւն
նը պիտի հրաւիրէ «Տաճկաստանի և
Ռուսիոյ մէջ մինչեւ հիմա եղած դաշ-
նադրութեանց վրայ»: Դ

Նոր կարգուած էին: Երբ մարդա-
գետներն մէջի երկան ծամբէն գալով
մօտէն անցան: Նշմարիտ երջանկու-
թեան մը յառաջ եկած քաղցը հան-
գարտութիւն մը տղապետուած էր ա-
նոց գեղեցիկ գէմբին վրայ: Կամաց
կամայ կը քալէին, թիւերն իրար
անցուցած: Հանկարծ կայնեցան, ծաղ-
կահասակ կինը գլուխը երկանը սրտին
վրայ ծռեց, ան ալ կիրքով մը անոր
փաթթուեցաւ: Եւ որ տեսայ նէ սիր-
տը սխմուեցաւ: Հիտակը զորեցեմ
քեզի, այս առաջին անգամն էր,
որ նախանձը սրտին մէջ մտաւ և
երջանկութեան պատկերը այսչափ
ուժով դէմ ելած չունէր: Եւս
անոնցմէ չի դատեցի մինչև որ մարդա-
գետներն ծայրը հասան: Եւ երբոր
ծառերուն մէջ աներեւոյթ ըլլալու վը-
րայ էին՝ ուրախութեան աղաղակներ
հասաւ ականջս. տեսայ որ այս ծաղ-
կահասակ ամուսիններուն ընտանիքը
ասոնք գտնալու եկեր էին: Օտերեր,
կնիկներ, տղաներ բոլորս ինքին շար-
ուեր էին և ուրախակց ձայնով կը
խօսակցէին: Հանդերձներուն պայ-
ծառ քայները ծառերուն մէջէն կը

ԳԱՂԱԽԱ: Ս. Կարօլէն կայսրը
օգոստոս 3 ին հրովարտակ հանեց, որ
1832 ապրիլ 15 ին օրինացը համաձայն
օտարագրի նաւերով Վարդիա մտած
ցորենէն և ալիւրէն առնուած եւել
տուրքը մինչեւ յառաջիկայ դեկտեմ-
բեր ամիսը դադարի: Դ

ԻՏԱԼԻԱ: Թուրինէն օգոստոս 7
թուով կը գրեն, թէ Սաքսոնիայի Ս.
Թագաւորը նոյն օրը յիշեալ մայրաքա-
ղաքը հասեր է:
Նոյն գիրը կը ծանուցանէ նաև թէ
Ռատեցքի մարաշաստը՝ Լոմպարտիոյ
և Վենետիկի երկիրներէն դուրս ար-
մատիք տանիլը արգելի է:

ՏԱՆԻՄԱՐԱ: Ս. Թագաւորը
յուլիս 31 ին արտաքին կարգի ժող-
ով, Բրիտանիոյ Կլէքսթրոնի իշխա-
նը և անոր աղագոստիմը Տանիմարայի
աթոռոյն ժառանգ անուանեց, և ասոր
համար պատրաստուած օրինագիրը ըս-
տորագրեց: Եւս անցեալ տարի մայիս
8 ին Լոմպարտի մէջ եղած դաշնադ-
րութիւնը բոլորովն ամբողջացաւ և
Տանիմարայի ապագան կրնայ ապա-
հովցած համարիլ:

Բոլոնէն Բօքենհայնի մէջ կոտո-
րածը կը շարունակէ: 40,000 էն աւելի
բնակիչ յիշեալ մայրաքաղաքէն մեկնե-
ցան և երկրին ամեն կողմը տարածե-
ցին այս սոսիակը հիւանդութիւնը:
Բօքենհայնի մէջ մնացած ժողովուրդը
100,000 հոգի կը հաշուեն, և ար-
դէն քոլէրայէն բռնուող 5,705 հոգի-
էն 3,023ը մեռան: Սէյ օրուան մէջ
մեռողներուն թիւը մինչեւ 192 չա-
սաւ: Կայսր 1 ին 190 հիւանդէն 123
հոգի մեռան:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ: Ս. արշաւայէն եկած
վերջին լուրերուն նայելով, Ս. կայս-
րը օգոստոս 3/15 ին յիշեալ քաղաքը
պիտի երթայ եղբէր:

Ռուսիոյ լրագիրները կ'աշխատին
կայսերական կառավարութեան բրած
հզօր պատրաստութիւններուն յարգը
կոտորելու և անոնց ունենալը արդիւն-
քը պղծելուն:

Ռուսաց Բրաւալիս լրագիրն ալ
կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը Ս. Երան
գետական չի պիտի ընդունի մինչև որ
այն գետակը կայսր վերջնագիրը վե-
հափառ Սուլթանէն ստորագրուած
չի բերէ:

տեսնելի. և այս բոլոր բաղմունքները
գիտես թէ երջանկութեան ամալով մը
չընպատած էր: Եւս տեսարանին չի
կրցայ համբերել. դժոխքին տանջանք-
ները սրտին մէջ մտնել էին. աչքը
գարձուցի, և նետուեցաւ սենեակին
մէջ: Ո՛հ. որչափ ամայի, տխուր և
սոսկալի երեւեցաւ ինծի խոցս: Հոս
է ուրեմն, իմ մշտնջենաւոր բնակու-
թիւնս, ըսի ինքնիքնս, հոս ուրեմն
ողորմելի կեանք մը քաշելով օրերուս
վախճանին պիտի սպասեմ: Յաւիտե-
նականը բոլոր շնչառողներուն վրայ եր-
ջանկութիւնը հեղեղի պէս տարածել
է. ու ես, միայն ես, առանձին, ա-
նօգնական, առանց բարեկամի և ա-
ռանց ընկերի մնացել եմ. Սոս-
կալի բաղդ:

Եւս տխուր խորհրդածութիւննե-
րով պաշարուած, միթաբիչ էակ մը
ըլլալը մոռցայ, ինքզինքս անգամ մոռ-
ցայ: Ինչո՞ւ համար լոյս տուեր է
ինծի, կ'ըսէի ինքնիքնս: Ինչո՞ւ համար
բնութիւնը միայն ինծի անիրաւ ու
խորդ մայր մը եղեր է: Եւս անգու-
թեան զրկուած տղու մը նման՝
մարդկային ընտանեաց հարուստ ժա-

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ օգոստոսի 1-ին Սուլթանը
Պէքօզ այցելութեան գնաց եգիպ-
տական բանակին: Տէրութեան պաշ-
տօնէից մեծագոյն մասը այս այցելու-
թեան ներկայէին:

Սուլթանը չորեքշաբթի Օտէսայի
շոգենաւը մայրաքաղաքս հասաւ: Կը
հաստատեն թէ հետեւեալ օրը՝ Ռու-
սիոյ գետականատան առաջին թարգ-
ման Պ. Երկրորդը Ս. Երան քանի
մը գլխաւոր պաշտօնէից տեսութեան
գնաց, և նոյն օրը իրիկուան դէմ ար-
տորեք Պէքօզէրէն գնաց:

Օտէսայի լրագիրն օգոստոս 7/19
թուոյն մէջ կը կարգանք, թէ ուսաց
Ս. կայսրը Ս. Երանի երկրորդ կար-
գին շքանշանները շնորհեց է. Պօլ-
սոյ ուսաց գետականատան երկրորդ
թարգման հայաղէի Պ. Գամաղը-
վին:

Սուլթանը ուրբաթ՝ պոտերաղմի
պաշտօնէյ բարձրագոյն Սէֆէմէտ
Լի փաշան՝ Հիւնքեար Իպէլէսի գը-
նաց և Եգիպտական բանակը քննելով
զօրաց լաւ վիճակէն շատ գոհ եղաւ:
Իտարձապաութիւն մեծ ծովական ու կայ-
սերական անձնապահ զօրաց սպարա-
պետն ալ այս այցելութեան ներկայ
էին:

Կըսուի, թէ այս զօրքերը քիչ օրէն
Շուվուրի բանակը պիտի երթան:

Եգիպտական նաւախուժքէն Նի-
նայի Պալէի քորթիլը անցեալ ուրբաթ
մայրաքաղաքս հասաւ Օսմանեան Լա-
փոն շոգենաւէն քաշուելով և անմի-
ջապէս Պէքօզ գնաց եգիպտական նա-
ւախուժքին հետ միանալու համար:

Նոյն օրը չորս առագաստանաւ լի-
ցուն զօրք մայրաքաղաքս հասան Ե-
գիպտոսէն, և Պէքօզ խրկուեցան:

Սուլթանը Երան գործադետը՝ անց-
եալ ուրբաթ, պատերազմի պաշտօնէյ
վախճապալ Սէֆէմէտ Լի փաշային
այցելութեան գնաց և արժանաւոր
մեծարանք ընդունուեցաւ: Ս. վսե-
մութէն և կիրակի օրը մայրաքաղաքս
մեկնեցաւ ցամաքի ճամբով Շուվու-
րէթալու համար:

Սուլթանի Օտմէլ զօրապետը՝
որ անցեալները Շուվուր գոյեցէր էր,
անցեալ չորեքշաբթի ցամաքի ճամբով
Կ. Պօլս գարձաւ:

Սուլթանի Երանէն եկած գիրերը
կը ծանուցանեն, թէ տեղւոյն կառա-
վարութիւնը անհամար օրինակ ձեռք
ձգեց է երկու գրուածի, որոնց մէ-
կուն մէջ ըսուած է թէ Ռուսաց մէկ
հատիկ փափաքը բրիտանեայ ժողո-

վուրդները մահմէտականաց լուծին
տակէն և տաճկներն ալ այժմեան կա-
ռավարութեան լուծին տակէն ազա-
տել է: Եւս գրուածները միակից կ'ը-
լեն. չենք գիտեր: Եւս առաջինիս
վստահութեամբ կրնանք ըսել, որ յի-
շեալ որոմնացան գրուածներուն հե-
ղինակները բրիտանեայ և տաճկաց խո-
հեմութիւնը իրենց հաշուին մէջ չառ-
նելով անօգուտ տեղը կ'աշխատին:

Կայսերական կառավարութիւնը
Երանոյն ձիւնոր զինուորներուն
(զապլիէ) հրաման իրկած ըլլալով
Բուլղարի անցնելու, անցեալ երկու-
շաբթի յիշեալ ձիւնոր զինուորներէն
երեք հազար հոգիի չափ մայրաքաղա-
քս մեկնեցան Շուվուրի կայսերական
բանակը երթալու: Գաւառաց պա-
հեստի զօրքերը (րեաիֆ), որոնց երեք
մասին մէկը արդէն եկած է, շարու-
նակ Բուլղարի և Երանոյն բռնակ-
ները կը խրկուին:

Կայսերական անձնապահ պահես-
տի զօրքերէն ալ 40,000 հոգի մօտերս
հոս կ'սպասուին:

Թերակղզեան և Երեւելեան ա-
նունով անգղիական ընկերութեան շո-
գենաւը անցեալ շաբթի 59,000 լիւր
սթէնլին արժողութեամբ ոսկի բեւ-
րաւ Լոմպարտի: Եւս գումարը մայ-
րաքաղաքս քանի մը երեւելի վաճա-
ռականներուն խրկուած է և հաւանա-
կանաբար հոս և Սեւ ծովու մէջ Լոմ-
պարտի վաճառականաց հաշուին գնուած
արմատաց գիները վճարելու պիտի
գործածուի:

Վանի մը արաբացի և քիւրտ
ցեղապետներ Ս. Երան յօժարակամ
ծառայելու առաջարկութիւն ըրին, և
արդէն ձիւնոր զօրաց գունդեր կը
պատրաստեն, որոնց գումարը դիւրաւ
կրնայ 30,000 հոգւոյ հասնիլ: Յայտնի
է որ քիւրտերուն ու արաբացիներուն
պէս ընտիր ձիւնոր չի կայ, որոնք իսկո-
տահարկու են պատերազմի մէջ իրենց
աներկիւղութեամբ և զենք ու ձի գոր-
ծածելու մասին ունեցած յաջողակու-
թիւնովն:

Օսմանեան ընկերութիւն անցեալ
ները Ս. Երանի մէջ բանող Ռուս
առաջին շոգենաւը ծախուած առաւ, ու
պէտք եղածին պէս նորագէտն ետեւ
անունը Լաիք Նիլի դրաւ, և անցեալ
շաբթի Երանի վեր Օսմանեան գրո-
շակ բացած նաւ քաշելու կը գործած-
ուի և միանգամայն Հոգոստ (Թե-
քիտաղ) երթուելու ինչէն: Եւս
եալ շոգենաւը 80 ձիու զօրութիւն
ունի:

ըրտեսան գործակից եղեր էին. լսե-
ցի՝ որ արձագանքն ալ Պառամֆան
բերքին աւերակներուն մէջէն, որու
չակի կրկնեց վայրէջ, վայրէջ: Սոս-
կալով կանի առի աշտարակին առջև,
և լեռան տկար արձագանքն ալ երկար
ժամանակ տակաւին կրկնեց վայրէջ,
վայրէջ: Նորագ մը առի, ու բնակա-
րանս բռնկեցնելու համար խոհներ
ու չոր ձիւղեր առած տակի սենեակը
իջայ, որ քործս բնակած սենեակն էր:
և անոր մեռնէն ի վեր հոն ոտք կո-
խած էի. Եւս ամբողջ տակաւին կը
կենայ, ինչպէս որ գրուած էր վեր-
ջին անգամ զինքը անկէց դուրս հա-
նած ատենս: Եւս քորդ և հանդերձ-
ներուն մէկ քանին սենեակին մէջ ցի-
րուցան տեսնելով՝ սոսկում մը եկաւ
վրաս: Սիւրբ եկան անկէց դուրս ե-
լած տունը ըսած այս վերջին խօսքե-
րը՝ Եւս քեզնէ չի պիտի զտուել
մեռնելով. միտքք բեր, որ հեծու-
թիւններու գամանակը ես քովդ պի-
տի ըլլամ: Դ Նորագ սեղանին վրայ
գրած ժամանակս, պարանոցը կախած
խաչին կապը տեսայ, որ իր ձեռքով
Եւստուածաշունչին երկու թերթերուն

